

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Karácsony.

Krisztus Jézus született, örvendezzünk!

Mert ő tette fogékonnyá az emberi társadalmat a polgárosodásra és ő ojtott erőt a polgárosodásba az emberi szív igényeinek kielégítésére.

Kultúra volt már Krisztus előtt is, nagy és virágzó kultúra, melynek csodálatos alkotásait nem győzzük utánózni. De csak egy része az emberiségnek birt fogékonysággal a polgárosodott élet áldásai iránt, a másik a nagyobbik rész, melyhez a társadalom zöme tartozott, olyan elhagyatottságban élt, hogy a büszke római és a művelt görög szemében az az elhagyatottság egy volt a vadsággal. El is nevezték birodalmuk civilizálatlan népeit barbárokknak, a mivel a műveltség teljes hiányát, az állami és társadalmi intézmények fejletlen állapotát jelezték.

Krisztus vallása ezeknek a barbárokknak a lelkébe is beoította a fogékonyság csiráját a polgárosodás iránt. A nyers erőnek hódoló tömegek a krisztusi erkölcs tan hatása alatt megszelidülnek, megkedvelik a békés foglalkozásokat, megízlelik és megszeretik az élet tiszta örömeit, a megelégedést szülő családi

intézményeket, az életsors ellentéteit kiegyenlítő társadalmi műveket és alkotásokat, lelkökben megszentelődik a haza fogalma, melynek nagyságáért lelkesednek, szellemök színtája előtt kibontakozik az állami lét képe, melylyel az erő és a hatalom törekvéseit párosítják.

Óriási eredmény ez, de semmi ahoz a munkához képest, melyet Krisztus tana a polgárosodott élet kebelében végzett, midőn erőt ojtott a civilizációba, hogy az kielégíthesse az *emberi szív* igényeit.

Hiszen, ha csak arról van szó, hogy a társadalmat művelté és polgárosodottá tegyük, erre az ember magától is képes. Igaz, hogy Krisztus előtt az emberi ész a kulturális téren gyengének bizonyult be a hódításokra, a mennyiben a civilizáció fátylóját nem volt képes úgy meglobogtatni, hogy attól tüzet fogott volna a barbárokknak nevezett népek szelleme, mégis talán sikerült volna ez az idők folyamán, ha romba nem dönti a pogány világ civilizációját az enyészet árja.

Egyre azonban nem volt képes és soha sem is lesz képes az emberi erő, s ez az egy, a szív kielégítése, úgy hogy az ember a polgárosodás áldásai között *megelégedettnek* is érezze magát. Óh mily mérhetetlen távolság választja el a civilizációt a megelégedéstől!

Egy ázsiai nép, a sárga fajnak egyik életrevaló nemzete épp most ejti bámulatba a világot nagyszerű hadviselésével, melynél a művelt Európának minden vívmánya szerepet játszik. A hadsereg felszerelése, képzettsége, a százezernyi embertömegek ellátásának technikája, a vezetés tudománya, a támadás és védekezés fortélyai, mind olyanok, hogy nem csak megállanak a legfejlettebb európai államok katonai berendezkedésének színvonalán, hanem azt még nem egy tekintetben felül is mulják.

És ha ott a harctéren, ennek az ázsiai népnek hadviselésében az európai kultúra az ő borzalmaival uralkodik, bent a szigetország kebelében ugyanez a kultúra az élet egész vonalán az alkotás és fejlesztés virágzó sikereit aratja. Van ennek az országnak egészen modern alkotmánya, mely népképviselési alapon nyugszik, vannak óriási ipar- és gyártelepei, kikötőiben hatalmas hajórajok horgonyoznak, kereskedő gőzösei vetélykednek az Egyesült Államok és Anglia világoceánokat járó hajóival, piacaival a Nyugat rovására elárasztotta Kelet országait, iskolái és intézetei a legjobb európai minták szerint vannak berendezve, még szociális mozgalmait is teljesen az európai eszmék hatása irányítja.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

„Turandot” bucsuestéjye.

— Hans Arnold után: Moró Jenny. —

(Folyt.)

Szerencsére a mindent kezdeményező és rendező Lencz doctor megváltoztatta a műsört és kitörülte abból azt a furesa dalt is: „Biz' harminc éves vagy te már... bár Turandot ezt alig vette volna rossz néven, mert szeretett újabb időben kacérkodni éveivel, ép úgy, mint más fiatal leányok ifjúságukkal.

„Neki mindig valami különös kell!” — mondák az idősebb, városbeli hölgyek ismét ez alkalommal, „Neki mindig valami különös kell!”

Ez különösen a mai bucsuestélyre vonatkozott — különben e tekintetben az embereknek igazuk is volt.

A legkülönfélébb dolgokat beszéltek Katóról ez idő szerint az ünnepélyt megelőzőleg, összebújt fejekkel sügták-bügták, hogy Lencz doktor hiába nem fáradozik oly buzgón, bizonyára nem adta fel még a reményt, hogy az ál bucsuestélyt egy igazi követi majd, melyben sokkal magasabb szerep jut majd neki.

Midőn késő délután ismét látták a buzgó doktort a polgármesterék haza felé sietni, nem egy gondolta: „Valószínűleg még egyszer és utoljára akarja megkísérteni az ostromot s egészen más eredményt jósoltak a mai estélynek, mint az előre tervezve volt. — De polgártársai jogtalanságot követtek el rajta, épen nem a saját érdekében siet a nyári lakba, oda hivatta levelkéjével a nap hősnője, ki különösen ideges kézvonásokkal irt, izgatott szavakkal tudtára adta, hogy öreg barátjával rögtön beszélni akar.

Midőn a doktor a nehéz rézkilincses ajtón át a nagy, hűvös előcsarnokba lépett, Kató épen a lépcsőkön lefelé jött a karfához támaszkodva

Ujját ajkaira illeszté, amint látta, hogy a doktor beszélni és kérdezni szándékozik: öreg barátját a kerti épület földszintes szobájába vezette, melyben a késő délutáni nap izzta játékát és a feszes fehérre mázolt, vékony aranyzegélyű butorokon csillogott és fénylett, ott, s egy kézmozdulattal ülő helylyel kínálta meg vendégét, ő maga pedig állva maradt előtte, szemét a földre szegezte az aggódo bizonytalanság kifejezésével, melyet a doktor szép arcán még soha se látott.

„Nos?” kérdé végre barátságos hangon, midőn a csend már kinossá kezdett válni, „nos mi a baja Kató kisasszony? Tan valamit írjak

ideges lehangoltság ellen, mit ön teljes életében sohasem ismert?”

Tétova mosolylyal rázta fejét, s tovább hallgatott, mintegy tehetetlenül, nem lelve kellő szavakat.

„Vagy,” mondá az orvos öt tovább figyelve, „már talán megbánta az érdekházasságot önmagával? Ketté váltak, s tán a solo helyett duettet próbálna énekelni?”

Vérvörös lett, és hirtelen magasba nézett.

„Látta őt? kérdé hirtelen, de ugyanabban a pillanatban meghökkenett meggondolatlansága felett.

A doktor látszólag meglepődve bámult.

„Kit?” kérdé mintha semmit sem sejtene, mialatt belsőleg egy jelentőségteljes „Aha-t” hangoztatott, mint éleslátásának csendes diadalát.

„Én azt hiszem — én azt gondoltam — atyámat véltem!” mondá Kató a legnagyobb zavarral, mi teljesen hihetetlenül hangzott.

A doktor aggódva fejét csóválta.

„Haligasson meg engem ez egyszer Kató kisasszony,” kérdé komolyan, „ha egy ember orvosért küld, rendesen azt hisszük, hogy valami baja van! És ha őt gyógyítani kell, tudnia kell előbb mije fáj? Ön hivatott engem, — amit tudtommal saját akaratából sohasem tett még — én jövők sok dolgom

Ezt az egész művelődést Japán a saját erejével szerezte meg és azt ósrégi pogány vallására fektette. Istenét az európaiak művelt Japán is úgy imádja és tiszteli, a hogy imádta hajdan a régi Japán nemes, az ázsiai műveltségű busido, akit még ma is az ősi erkölcsök mintaképének tart az előkelő Japán társadalom minden tagja.

Az európai civilizációnak az ősi Japán vallással, a sintuizmussal való megférése csattanos érvet szolgáltat a mellett, hogy egy pogány vallási alapon álló népben is hatalmasan kifejlődhetik az értelmi erő, úgy hogy meg lehet nyitni számára az emberi művelődés fényes pályáit.

De kérdés, lehet-e egy ilyen népnél a civilizáció biztos és tartós? Előttünk fekszik egy leírás Japánról, mely legújában egy, a magyar tudományos akadémia megbízásából kiadott folyóiratban látott napvilágot. A leíró saját tapasztalatai alapján elbeszéli, hogy Japánban az európai műveltség nagy meghasonlást idézett elő a lelkek világában. A modern élet emberét a régi vallás nem elégíti ki, mert nem mutat neki eléggé magas erkölcsi eszményeket, nem nyújt neki reményt, erőt és vigaszt az új és nehezebb életviszonyok között. Azért az egyszerűbb nép ma is a buddhista kolostorokat látogatja, a művelt osztály pedig a keresztény tanokat igyekszik megismerni.

Oh igen, az ész teremthet kulturát, de a kultúra még nem szül megelégedést, mert ehhez erkölcsi javak kellene, ezeket pedig csak az Isten adhatja meg az egyeseknek épp úgy, mint a népek és nemzeteknek. Csak az Isten mutathatja meg az ideálokat, melyek az ember lelke előtt feltárják az erkölcsi magasságnak csúcspontját, szívében megteremtik azt a megnyugvást, mely a jó és nemes tettek boldogító érzéseiből ered. És csak az így kielégített szív szeretheti meg a kultúra

aldásait, melyekhez aztán rajongó lelkesedéssel ragaszkodik.

Míg, ahol meghasonlás van az ész műveltsége és a szív igényei között, ott a társadalmi rétegeket nem hathatja át a műveltség szeretete, pedig ez a civilizáció életgyökere, mely nélkül az fenn nem maradhat. Egy ilyen társadalomban a szívek életének gyengülésével, a kulturális törekvések is meggyengülnek és el-sorvadnak.

Krisztus vallása megadja mindazt, amire akár a legműveltebb embernek a szíve is igényt támaszthat. Nincs olyan szellemi emelkedettség, mely elé nagy és magas, szinte elérhetetlen célokat nem tudna tűzni a keresztény erkölcs tan fen-sége. A keresztény civilizáció ennél fogva a keresztény emberre nézve áldás és a legtisztább örömök forrása. Ezt köszönjük a bethlehemi kisdednek, s azért kiáltunk ki a világba a boldoggá tett emberi szív ünneplő érzéseivel:

Krisztus Jézus született, örvendezzünk!

F.

Felhívás.

Ha igaz, hogy Tisza Istvánnak sikerült a képviselőház feloszlatásához a legfelsőbb beleegyezést kinyerni, akkor néhány hét múlva újra választunk! Minden igaz hazafinak résen kell lennie, és kötelessége az alkotmány védelmében a szövetséges ellenzék képviselőit támogatnia!

Addig is, míg minden kerületre nézve megtennők intézkedéseinket, s közvetlen érintkezésbe lépünk a vidéki szövetséges társakkal, ez úton hívunk föl minden alkotmányos érzelmű igaz hazafit, érintkezzenek egymással, figyelmeztessék a népet, ne adja el magát, ne hallgasson a kormánypárti ígéretekre,

közepette, a bucsuestély gondjaival telten, és ime előttem áll, mint egy kis iskolás leányka, kit a feladat leírásánál rajta kaptak fejtét lógatja, és nem akar felvilágosítani. Nos, mit kezdjek én ilyenformán önnel?"

Arcának szeretetreméltó vig kifejezése, s a kedves hang, melylyel dorgálását előadta, helyre-ütött Kató bátorságát. Erőltetve mosolygott jó barátjának szavain.

"Önök valóban igaza van!" mondá erőltetett önuralommal, mely csupán gyarlón sikerült, "Jól nevéssen rajtam — ez jól fog esni! Igen kedves doktorkám, valami nyomja lelkemet, csak nem tudom, hogy adjam elő. Nincs semmi bajom, — azaz, hogy nagyon sok féle — mindenestre valamivel több — és az a bucsuestély! Nem akarom, hogy megtartsák, én nem óhajtom, és ön

vegye át e halatlan szerepet és mondja meg a vendégeknek, hogy ma este maradjanak otthon, — én megbetegedtem, — szüleimnek is mondja meg! Ez eszme kiállhatatlan, nem kell, — nem is bírnám a mai estét elviselni, — higgye el nekem!"

A doktor maga mellé egy székre vonta az izgatott leányt.

"Nos mondja csak egyszer, mi lelte magát?" kérde nyugodtan, "nem adta fel már nekünk többször a talányt, — engem sem véve ki — hogy ma az év ezen napján szándékát meg fogja valósítani? Ez alig illik az én okos jó barátomhoz, hogy kívánságait és érzelmeit, minden ok nélkül békóba verje, és azokat elszalassza és érzéketlenül egy pár ember virágkörtjét lábbal tiporja, melyet azok egy ideig ápolgattak. Gon-

csábitásokra, fenyegetésekre, tartson ki állhatatosan a szövetséges ellenzék mellett, melynek gondos feladata, hogy minden kerületben állítsunk jelöltet!

A nyitramegyei ellenzék közp. végrehajtó bizottsága.

Nyitramegye építésügyi szabályzata. A szorgalmasan gyűlésező Nyitramegye jövő évi január hó 4-én tartandó rendkívüli közgyűlésén fogja tárgyalni a vármegye építésügyi szabályzatát, melynek tervezete teljesen kidolgozva a megyei hivatalos lap november 13-iki számában megjelent és a törvényhatósági bizottság tagjainak megküldetett.

A szabályrendelet a vármegye városait, községeit és egyéb területeit négy osztályba sorozza, s ezen osztályok szerint változó építésügyi rendelkezések alá helyezi.

Az első osztályba tartoznak Nyitraváros belső területe és Póstyén fürdő, a másodikba Érsekújvár és Szokolca r. t. városok, továbbá az egykori mezővárosok Nagytapolcsány, Privigyé, Galgóe, Vágújhely, Miava, Szenic és Holics, a harmadikba Nyitraváros külső területe, Póstyén község és mindazon nagy- és kisközségek belső területe, melyek sem az első, sem a második osztályba nem tartoznak, végül a negyedik osztályba soroztatnak a puszták, irtványok, majorok és ipartelepek.

A szabályrendelet intézkedései a közegészség és köztisztaság érdekeinek kielégítését és az I. és II. osztályra vonatkozólag a külső esztu szempontjainak érvényesülését célozzák. Összefüggnek ennél fogva ezek az intézkedések a közjóléttel, melynek előmozdításához hathatósan hozzájárulhatnak, de viszont feltételezik is a közjólétnek, a vagyonosságának bizonyos fokát úgy a városokban, mint a falvakban.

Ahoz ugyanis, hogy ezek a magukban véve helyes és hasznos, sőt jelentékeny részben szükséges rendeletek és intézkedések betartassanak, olyan vagyoni viszonyok kellene, melyek a lakosságra nézve lehetségesé teszik a szabályszerű építkezéssel járó költségek elviselését. Így például az I. osztályban az udvarokra, az elszigetelő rétegekre, a szerkezeti falakra, a csatornázásra vonatkozó szakaszok olyan intézkedéseket írnak elő, melyeket csak abban az esetben lehet végrehajtani, ha az építkező sem a felekkel, sem pedig az építkezés költségeivel nem kénytelen

doljon csak arra, hogy a jó emberek mind — ismét engemet sem véve ki — hetek óta fáradoztak, egy maga által kigondolt multság létrehozatalában, s hogy végre maguk is feltalálnak benne élvezetüket és eleve örültek rajta, és most egy szeszély miatt, ami éppen nem illik önhöz, mert ehhez bennünket még nem szoktatott, mindez hasztalan történt legyen?"

"Nem!" mondá Kató erélyesen, és könnyes szeméit a beszélőre emelé, "nem, szeszélyeim nem voltak soha, kedves barátom; — de egyebem volt, mit senki sem sejt, — régi szerelmem volt — és ma vesztettem el mindörökre. És hogy most — ép-e napon, tréfa és csinyekhez mi kedvem sincs, ezt igazán senki sem veheti rossz néven!"

Kezeit arcához szorítva, keserves sirásra

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

takarékoskodni. Az állam, a pénzintézetek, vagy gazdag magánosok, a kik a saját kényelmi, vagy fenyeztési céljaira építenek házakat, abban a helyzetben vannak, hogy teljesíthetik mindazokat a követeléseket, melyekkel a szabályzat az építkezéssel szemben fellép, de ritka esetben van arra módja annak a polgárnak, a kit a szükség, a kénytelenség bír rá az építkezésre.

Igy ez a szabályrendelet a városokra nézve is sok olyan intézkedést tartalmaz, melyek magukban véve jók, de a mi vagyoni viszonyaink között vagy csak nehezen, vagy egyáltalában nem hajthatók végre.

A mit pedig a falvakra vonatkozólag ir elő a szabályzat, az olyan ideális közjóléti viszonyokat tétel fel, melyek ha száz esztendő alatt létrejönnek, jogos örömmel és büszkeséggel a tárgyat és okát képezhetnek. Magában véve igen helyes az, hogy pl. a szoba még a falusi lakásokban is legalább 3·20 m. magas legyen, a cselemlakásoknál minden családnak a szobán kívül egy kamara is jusson, közterületek felé eső kerítés gyanánt sövényt és dudvát alkalmazni ne legyen szabad, nagyon jól felelhetnek meg a közegészség és köztisztaság követelményeinek a falak méreteire, a fedélvize, padlásokra, hófogókra, kapubejárókra, kéményekre stb. vonatkozó rendelkezések, de a ki ismeri népünk vagyoni viszonyait, az nem gondolhat arra, hogy ezek a rendelkezések mind, vagy akár csak túlnyomó részben is végrehajthatók volnának.

Olyan szabályrendelet pedig, melynek az intézkedései nem foganatosíthatók, nem éri el a célját, hanem legföljebb csak arra való, hogy szaporítsa azokat a kihágási eseteket, melyekben a közigazgatás közegei a népre bírságot róhatnak ki.

Ilyen terjedelemben ez a szabályrendelet csak eszköz lehet a nép zaklatására, de a közegészség és köztisztaság érdekein nem sokat lendít, míg hogy ha az a gyakorlati kivihetőség szempontjai szerint egyszerűsítettnek, különösen a falvakra vonatkozó részében, egyszerűsítettnek a közérdeknek elkerülhetetlenül szükséges szempontjait, más felől összhangban állana a nép teljesítő képességével. Magától értetődik, hogy a rendelet egyszerűsítése az építkezési ügy fokozatos teljesítésének nem állhatna útjában. *Omikron.*

Engel József nemessége.

Lapunk előző számában jelentettük, hogy Engel József, nyitrai gabonakereskedő, Ferencz József rend lovagja, e héten megkapja a magyar nemességet „peskodári“ előnévvel. Jelentésünk csak-

fakadt, ami csak annál fájdalmasabban érintette a jelenlevőt, mert ez különben hideg s magánuralkodni tudó modorával oly kirívó ellentétben állott.

A doktor engedte, sirja ki magát, azután kezét megfogván, a magáéban tartotta.

„Nos Katicza kisasszony, legyen okos, — mondá nyájasan, „lássuk előbb a dolgot, a mely oly magánkivüli állapotba hozta, logikus sorrendben. Ez egyszer „kérdés és felelet“-et játszunk, hogy mesélnie ne kelljen! Maga csak integessen és rázza fejcskéjét — a többit én majd szokott élesszeműséggel kitalálom. Akarja? Helyes! Hát — a régi szerelme! Hűtlen lett önhöz? Nem! Vagy maga ő hozzá? Szinte nem! Semmiházi? Mi? — Annyi nem! Festő? Igen! Itt van? Nem! — Ez nem egyezik Kató kisasszony — ő itt van, én magam láttam őt és tegnap este együtt voltunk a „Bárány“ vendéglőben — ő itt van!”

„Nem!“ mondá könnyelt szemekkel, „Ő már nincs itt — elutazott — ma reggel örökre Isten hozzádot mondott — sohasem jön vissza — soha többé!“

„Nos“ mondá a doktor, „azt majd meglátjuk! Hatalmazzon fel Kató kisasszony, és én megyek, rendbe hozom a dolgot — legyen egészen nyugodt, — ha nem ma, úgy holnap. Ha valaki ily-

ugyan beteljesült, a kinevezés f. hó 22-én megjelent a hivatalos lapban, azzal a különös predikatummal, melyet eddig sohasem hallottunk. (Peskodár, mint utóbb értesültünk egy pusztá Cabaj határában, mely Engel tulajdonát képezi.)

Engel József, mint lapunk más helyén olvasható, 250 kor. küldött e héten szerkesztőségünkbe, hogy azokat őt nyitrai kath. nevelőintézet között szétosztjuk karácsonyra. Nem lehet, hogy ez vesztegetés akart lenni.

Mert tény, hogy én már meg vagyok vesztegetve régen. Két dolog volt, ami teljesen kiűtött az objectivitásból. Az egyik az, hogy Engel József, aki igen jó módú — a beavatottak egy millió koronára becsülik — soha sem szégyenli, hogy ő valaha szegény ember volt, sőt jó humorral szokta emlegetni a malomszeghi és nagysurányi szomorú napokat. Vagyonát nem örökölte, hanem szerencsés spekulációval szerezte.

A másik, ami megvesztegetett, hogy Engel, aki ismert jótékonyágáról, nemcsak most, de máskor is adományoz zsidónak kereszténynek. Szegény ember voltam, vagyok és leszek mindenkör, s azért egy erény sem indít meg annyira, mint a felebaráti szeretet. Ha valaki egy inségesnek könnyet törli le, képes volnék azért tán az apagyilkosnak is megkegyelmezni. Az emberek szeretik értékesíteni az erényeket. Az erény ma árucikk, csak akkor van becsé, ha piacra, a nyilvánosságra viszik. És mégis sohasem sikerült rábírom Engel Józsefet, hogy adományairól a nyilvánosságnak is elszámoljak. Ő az ő egyszerűségében is szerény ember, aki jótéteményeit nem bizza a nagyharangra a hiúság, mely a jótékonyágnak is kíséző árnya nem egyszer, nem szokta vezetni.

E két jótulajdonsága mellett, senki sem fogja tőle irigyelni a kitüntetést. Ha az jól esik neki, legyen meg az öröme.

Hanem van az éremnek más oldala is. — Engel Józsefnek nem azért adták a nemességet, mert jutalmazni akarták, mondjuk a nyitrai „Ingyen-tej“ intézmény javára ujabban tett 30000 koronára rugó építkezési adományát. Dehogy! — A liberális piócák 60,000 koronát csikartak ki tőle a választási pártkassza számára. A magyar nemesi pergamen közönséges árucikké vált, melynek bére a választók szabadságának beköjára megy fel. Hiszen ha valaki áldoz, ha valaki megvonja magától azt, amit hosszú fáradság után szerzett és odaadja azt a „haza oltárára“ felebarátainak felségélyezésére, méltó, hogy elismerésben részesüljön: de ha a liberális párt kiaknázza valakinek vagyoni helyzetét, kiszipolyozza

szép ifjúkori szerelmétől haraggal távozik, — hogy soha — vissza ne térjen — azt szokta — régi tapasztalataim szerint tenni, — a legközelebbi nap ismét itt van — vagy egyáltalán el sem utazik; hagyja csak reám! Nehezebb dolgot hoztam én már rendes kerékvágásba“ mondá a doktor önérzetesen.

Kató kétkedve pillantott reá.

„De mindennek előtt igérjen meg nekem valamit,“ folytató a doktor, „ön a bucsuestély szerencse kívánatait és ártatlan tréfáit nyugodtan, elfogulatlan szeretetreméltósággal, a hogy mi ezt öntől eddig is megszoktuk, lefolyni engedni, és bizalommal lesz az öreg orvosához és tisztelőjéhez, ki becsületbeli dolognak tartja, hogy az első s remélhetőleg egyedüli gyógyítása sikerüljön. Tehát türelem és hideg vér — pirosabb arc a mai estehez Kató kisasszony! Ez nem menyasszonyhoz illő arc, ki ma bucsuestélyét tartja, bár csak völegény nélkül is!“

Üdvözlé Katót s távozott.

Katóka felelem és remény közt ingadozva maradt magában, szíve oly nyugtalanul dobogott, mint egyhamar nem is képzelte.

Mindenfelét vett elő, a mivel nyugtalanágát csillapítani vélte. Benézett a konyhába, pincébe; majd új lakosztályába ment az első emeletre,

azt erkölcsrontó választási celokra, az bemocsolja azt a nemesi okmányt, melyet a király aláírásával ékesít.

Hajdan jórészt csatatéren osztogatták a nemességet. Ha valaki a közszabadság védelmében kitüntette magát nemesi kiváltságokkal ruházták fel: *ma a közszabadság elnyomására fordítják azt az érdemet, melylyel valaki nemesi rangra emelkedhetnék.*

Hatvanezer korona oly tekintélyes összeg, mely a szegénység könnyeinek megszártására volt volna alkalmas: könny-törőt vehettek volna rajta, s ők hurkot csinálnak belőle az ellenzéki választók megfojtására. Mi nem reflektálunk az összegre. Elég szegénység van a nyitrai párutcán. Mi nekünk a nélkülözö didergő párutcai szegény zsidón éppugy esik meg a szívünk, mint ha keresztény volna.

A szabadelvű párt azonban nem a humanizmusra gondol. A szegénységet felemelni éppugy nem célja, mint eddig nem tett semmit a vagyonos osztály elszegényedése ellen: hanem áruba bocsátja az ország közel ezredéves tradícióit. Ki ad többet érte? Az összeget az alkotmányos szabadság eltiprására fordítja.

Minden magyar nemes ember, aki nem a kormány terített asztalánál hizik, de még az is — kell, hogy undorral forduljon a nemesi intézmény ilyen megtalpalásától. A késő utókor nemesi feltékenyen kell, hogy mutogassanak oklevelekre, hogy ők mikor és miként szereztek az ormalist. Hogy csatatéren, vagy a haza békés buzgó szolgálatában: és nem a pártkassza megtöltésében szereztek érdemeiket.

Nem szeretek annak a jó öreg embernek keserűséget okozni: de ha heraldikai jelvényül a címerben a pártkassza emléke kísért az csak keserűséggel töltheti el, mert nem a humanizmus az emberszeretet terén bebizonyított jótetteit akarták jutalmazni, hanem akkor kínálták meg a magyar nemességgel mikor sikeres eredménnyel megkopszthatták más meggyőződésű polgártársainak politikai elnyomására.

Ujdonságok.

Tisztelettel kérjük lapunk mindazon járatóit, kik az előfizetéssel még mindig hátralekban vannak, miszerint előfizetésüket rendezni sziveskedjenek. Valamint lapunk régi barátjait, hogy azt a közelben levő válságos politikai

melyet oly izlésesen, kedvesen rendezett be magának; leült helyes kis varrósztalkája elé és gondolkozni kezdett azokon a délelőttökön, melyeket előre kiszínezett, mint fog itt szorgalmasan tűzni-fűzni — de kinek?! Szébb volna másnak dolgozni, ki annak örülni tudna, a mit az ő ügyes kezei csinálnak.

Majd kitekintett az ablakon, s elgondolva nézte a tájat — a városka békés képét — melynek ablakaira a nap sugarai izzó esti fényt árasztottak, s megcsillanták a templom tornyának kakasát. Ezen látványban akart gyönyörködni kissé, felvidulni, — de mennyivel szebb volna, ha az utcán valaki — egy bizonyos valaki — végig sietne, s már a távolról őt észre véve széles peremű kalapját feleje lobogtatná.

Kedvtelenül lépett vissza az ablaktól — mily szabadnak hitte és érezte ő magát, hogy megfontolt nyugalommal fogja majd életét irányozni, s meg kellett élnie, hogy mind e nyugodt szép képeket, melyekkel jövőjét megfestette, a multak fellegárnya lepte el, s őt nyugtalanán tette.

Sietve hagyta el önalkotta kis paradicsomát s oly erélyesen csukva le maga után, mintha azzal lázongó gondolatait is zár alá helyezte volna, melyek őt mint kis manók üldözik, gon-

napokban úgy előfizetéseikkel, mint a környékünkön levő mozgalmakról röviden és pontosan értesíteni illetőleg tárogatni sziveskedjenek.

„Nyitramegyei Szemle“
Szerkesztősége és kiadóhivatala.

Bende püspök úr ő excellenciája eskütétele. Nyitra püspöke mint jelentették dec. 17-én Bécsbe utazott, hogy valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezése után letegye a szükséges esküt. A püspök úr ő exciája a König von Ungarn szállodában lakott Schmidt Leo udvari papjával együtt. — Az eskütétel dec. 20-án délelőtt 3/4 10 órakor történt meg. A püspök úrral ugyanakkor még három titkos tanácsos tette le az esküt és pedig lovag Lidl János, lebergi helytartósági alelnök, herceg Schwarzenberg Károly, az osztrák urakháza tagja és báró Minutilló tengernagy, polai kikötő parancsnok. Az esküt a három előbbi latin nyelven, Minutilló tengernagy pedig német nyelven tette le. Az eskünél jelen volt Ő felségén kívül gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter, a császári ház minisztere, továbbá b. Gudenus Lipót főkamarmester. Az esküszöveget pedig Berger Oszkár miniszteri tanácsos olvasta fel. Ezután Ő Felsége visszavonult és fogadta a kihallgatásra megjelent méltóságokat s a titkos tanácsosok sorában az újonnan megeskütett t. tanácsosokat, jelesül a megyes püspök úr Ő Excellenciáját is. A király igen kegyesen fogadta a főpapot több percig beszélgetett vele és szemmeláthatólag örült, mikor a püspök úr a kihallgatás végén megemlítette, hogy mint eddig mindig, ezután is imádkozni fog a felségért. A kihallgatás után az udvari főméltóságokkal és dr. Mayer Lőrinc püspök, udvari plebánosnál tisztelgett, — míg a külügyminiszteriumban már vasárnap tette meg hivatalos látogatását — akik egyenkint még az nap viszonyozták a tisztelgést. Ugyancsak hetfőn délelőtt hajtatott a nunciaturába, hol a nunciussal hosszabban beszélt az egyházmegyei állapotokról. Délután pedig megtekintette az új Pázmányintézetet Fischer-Colbrie rektor, kassai segédpüspök és Drexler lelkiigazgató kaulozolása mellett. A sok járás-kelés, a temérdek lépcső, számos látogatás és azok fogadása alig fárasztotta ki a 80 éves főpáasztort, ami erős szervezetének és viruló egészségének legfőbb bizonyítéka. Ezen szokatlan testi épsége és általában ismert szellemi frissessége mindenfelé a legnagyobb csodálattal találkozott, különösen a külügyminiszter nem titkolhatta csodálkozását, aki a 80 év hallatára megjegyezte: „Einem

dolait megzavartak annyira, hogy már önmagában sem tudott hinni.

A kezei között szétmálott terveiből, azoknál akart önbizalmat nyerni, kiknek azelőtt kevés hittel ezekről mintegy térképet rajzolt, — jó szüleinel, kiknek csak egy volt a kívánságuk, hogy őt boldognak tudják, s szerencsének tekintették, hogy sorsát oly önállóan kezébe vette. Mert bár még minden jóra fordulhatott, — ha a jó barát a szökevényt kézre is kerítheti, a lehetőség nem volt kizárva, hogy azt igazán elvegye, s hogy létezését életnek számkönyvből, azt mint egyszerű számot kitörölje kelljen, ki abban nem volt szabad csupa nullának maradni.

Igy ment lassan, mintegy fáradtan az ünnepélyre szolgáló terembe, hol már minden készen volt és hol a két kedves öreg már együtt ült, felig fájdalmas örömmel szemlélve a szép termet, melyben gyermeköknek nemsokára hódolni fognak.

Kató szülei közt foglalt helyet és mindkettőjük kezét megfogta. „Végre oly messzire jutottunk!“ mondá vidáman, melynek nedves szeméi ellentmondának — „megéltétek azt is, hogy gyermektek bucsuestélyét ünnepli! Most ép úgy kívánjatok nekem szerencsét, mintha tényleg tiszteletreméltó haziasszonynya lenné holnap —

katholischen Bischof muss man glauben, aber im Taufschein muss ein Fehler sein.“ — Ő Excellenciája kedden délután visszaérkezett székelyére.

Egyházmegyei hir. Okolicsányi János bolessói plebános, elhalálása folytán megüresedett bolessói plebánia ideiglenes adminisztrátorává kineveztetett Kuliffay Antal pruszkai káplán.

Esküvő. Gyenes László, kolosvári honvédhadnagy, örök hűséget esküdött Kaliczky Emma kisasszonynak, Kaliczky Kálmán verebélyi adótárnok leányának.

Uj iskola-orvos. Az orvosi diploma nem elég, hogy valamely orvos iskolai orvossá legyen, szüksége van egy külön vizsgálatra, mely őt erre képesíti. Ezt tette le fényes sikerrel dr. Babo Tivadar kórházi főorvos f. hó 17-én, mely újabb sikeréhez őszintén gratulálunk.

Immaculata ünnepély a legényegyletben. Az Immaculata ünnepélyek városunkban lefolyt díszes sorozatát méltóképen bezárta a kath. legényegylet kedves ünnepélye. Az előnyösen átalakított és rendeltetésének megfelelő szép dísztermét előkelő és nagyszámú közönség töltötte meg, hogy kimutassa rokonszenvét az annyira hézagot pótló korszerű intézmény, a kath. legényegylet iránt. Az egylet énekára ügyesen nyitotta meg az előadást, melynek díszszónoklatát Cseffalvay Aladár másodelnök tartotta meg. Magasan szárnyalású gondolataiban kifejtette, hogy a mai téves korviszonyok között csak a hit boldogíthat, melynek egyik sarkalatos pontja az ünnepély tárgya az Immaculata. A két szaváló Jeney István és Kollárik József ügyesen oldották meg feladatukat. Igen kedves és szép volt a vendégszereplő kisasszonyok eneke, mely osztatlan tapsokat aratott. Az Immaculatának hódoló előkép előnyösen dícséri Blaskó József ur rsmert izlését. A legényegyleti induló vég hangjai elhangzása után a közönség egy kellemesen eltöltött sikerült ünnepély emlékével távozott.

Halálozás. Okolicsányi János, bolessói plebános élete 57. évében szívvelhűdés következtében hirtelen elhunyt.

Jankovics Antal, nyug. baáni járásbírósi iroda tiszt élete 80 évében.

Dr. Havas Ede, turzovkai körorvos élete 47 évében Budapesten egy szanatoriában kisenvedett.

Druga István, volt érsekújvári népbanki pénztáros dec. 12-én. Béke poraikra.

Tanító választás Nyitrán. Folyó hó 21-én d. u. 3 órakor tartott iskolaszéki gyűlésen töltöttek be b. e. Egy Péter örökét. Az iskolaszéki tagok soha sem jöttek el ily nagy számban, mint ez alkalommal, 29 tag volt jelen. Főlvettek az eszmét, történjék-e kaudidáció vagy sem, azonban a teljes szabadság mellett határozta Palásthy Vilmos törv. bíró pártolja azon elvet,

nem épen csak saját kegyelmemből. Egészen úgy!“ Ismételte hevesen és szenvedélyesen szórtította meg kezöket.

A két öreg előbb hallgatott egy ideig, — édes anyja gyöngéden simogatta szép gyermeke haját — majd tartózkodva mondá: „Akként Katicám mintha jó férjet kapnál nem kívánhatunk neked szerencsét, — ép oly hévvel, — és teljes szívünkkel igen, szeretett gyermekem — de nem azon érzülettel, mely elfogna, ha elhatározta volna magad a sok „nem“ után egynek „igen“-t is mondani; ha önakaratulag nem ellenkeztél volna — midőn a szerencse feléd jött, — vagy már el is ment melletted — ki tudhatja! „Lásd,“ — folytatá az öreg asszony, midőn Kató valamit mondani akart, „úgy lett volna, miut annak lennie kellett, ha neked az Isten magányos életet szánt volna, akkor örülnénk elhatározásodnak. De utadat magad választottad, szívem gyermeke, és ha a gyermekek saját utjaikon haladnak, akkor mindig aggodalommal kíséri őket a szülők tekintete, — ez már nincs másképp! És hogy te egyedül akarsz maradni —“ hangja elakadt.

Kató lecsüggesztette fejét. — Egyedül? válaszolta ő. — Hisz' én nem vagyok egyedül, hi, ti itt vagytok — ti jó, kedveseim.

— Igen itt vagyunk, — mondá nyugodtan

hogy nyitrai ember választassék, Riszner ügyvéd osztja ugyan nézetét, de jelen esetben kivételt tesz, Markhot alispán gyakorlattal bíró tanító mellett emeli föl szavát, mert nem a kvalifikáció, hanem a gyakorlat teszi a mestert. Azonban sokan már nem győzték bevárni a szavazást, sürgették annak elrendelését, de ekkor a működési bizonyítványok felolvasása következett, csak ezután jött a szavazás. Pályázott 34 tanító, köztük 4 nyitrai, 28 szavazat adatott le, ebből Harmat Arthur 14 szavazattal megválasztott. Károlyi (Köck) Károly 6, Salamon Géza 3, Pinter 2, Lechner 2, Renglovits 1 szavazatot kapott. Mint érdekességet megemlíttük, hogy az egyik pályázó működési bizonyítványába az allami iskolai gondnoksga betette, hogy politikailag kifogás alá nem esik.

Engel József úr adományai. Engel József, nyitrai gabonakereskedő, Ferencz József rend lovagja, kinek jótékonyágáról ismételten volt alkalmunk megemlékezni, a karácsonyi ünnepek alkalmából 250 (kétszázötven) kor. küldött át szerkesztőségünkbe azon célból, hogy abból ötvenötven koronás részletekben a következő intézeteknek juttassunk: a nyitrai főgimnázium ifjúsága, a róm. kath. elemi iskolák, a menház, s az irgalmas testvérek vezetése alatt levő leányiskolák szegény jó tanulóit közt osztassanak ki 5—10 koronás részletekben karácsonyi ajándék gyanánt. Végül a kath. felsőbb leány iskola tanulóinak tankönyveket beszerzendő alapjává 50 koronát. A kérdéses összegeket még dec. 21-én áttettük rendeltetési helyükre. Azonkívül a szegénysorsú zsidók között 300 kor. adományozott kiosztás céljából. Az emberbaráti szeretet ezen újabb megnyilatkozása minden kommentárt feleslegessé tesz. Isten fizesse meg.

Vármegyei közgyűlés. Január hó 4-ére újra rendkívüli megyei közgyűlést hívott össze a főispán. A közgyűlésnek lehetséges az a célja, hogy utolsó pillanatban hangulatot keltsen a kormány mellett, mely másnapra január 5-ére tervezi az országgyűlés feloszlását. Tekintve, hogy a megye bizottmány tagjai nagy része tisztviselőkből és jegyzőkből áll, valamint olyanokból kik a kormánnyal anyagi érdekekből összefüggnek, a független elem pedig a közgyűlésekre jár ni nem szokott: nem kétséges az. eredmény

Pénzkiosztás Karácsony előünnepén. Városunkban nagyon sok a szegény, s hogy a nyomor legalább némiképen enyhíthető legyen, azért a város minden évben 300 koronát oszt ki a szegények nyomorának enyhítésére. Ezen szokásos kiosztás a róm. kath. elemi fiú-iskolában történt dec. 24-én. Itt lehetett látni, hogy mennyi a munka, kenyérelküli ember Nyitrán.

az apa, — de meddig? Ki tudja, mikor válnak ketté utaink, midőn itt kell hagynunk téged egyedül; mikor mi szivesebben láttuk volna, ha az életben társad, támaszod akadt volna. Midőn nálunk mind nagyobb lett volna a csend, nálad meg oda fönn mind vigabb, hangosabb élet alakult volna. De hát most már nincs másképp — midőn a szülők megszűnnek a szó teljes értelmében gyermekeik szülei lenni, akkor szeretnének nagyszülők lenni, — ezt mi öregek oly szépen elképzeltük magunknak, — nos, ezt meg nem érhettük!

— De ne terheld szívet, — mondá a polgármesterné és felkelt, — beleegyeztünk, hogy egyedül lakja kis birodalmát, és bevonulását nem akarjuk sóhajokkal és gondokkal elkoloncolni. Mindkettőnknek akaratlanul támadt az a gondolatunk, mily szép lett volna, ha te is oly bucsuestélyt tartottál volna, mint a többi lányok is Katóka — de már akármilyen is, hát örömtelt legyen, a mint azt te megálmodta, és most már itt az ideje, hogy menjünk; sötétedik, a lámpákat meg kell gyújtani.

Ezzel felállt az öreg asszonyka sietve, nyájasan intve lányának és távozott, az apa utanna. Kató gondolataiba mélyen elmerült.

(Folytatás következik.)

Egy elfeledett szobor. A nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó Szűz Mária szoborra újabb adakoztak: dr. Tapolchányi Nyitra 5 kor., Pázmándi József Nyitra 5 kor. Lapunk utolsó számában kimutatott összeg 510 kor., lesz 520 kor. Isten fizesse meg!

Fizetésrendezés a kath. tanítóknál. Az iskolaszék derek tanítóink fizetését újban igen előnyösen és méltányosan rendezte, hogy most már egy jó ideig panaszra nem lesz ok, mert a nyitrai tanító 1200 koronával kezdő működését, öt évenként 100 koronával emelkedik, úgy hogy 40 évi működés után 2400 koronával megy nyugdíjba — elv gyanánt azonban ki van mondva, hogy a másutt töltött éveket nem számítják be. De mivel a városi képviselő testület Jakubovich és Maszárik tanítóknál jutalmazás gyanánt kivételt tett és az idegenben töltött időt is beszámította. Azért az „uni justum, alteri aequum“ elv alapján kérelmezték a tanítók, hogy nekik is beszámítsák az idegenben töltött éveket. Pártolólág szól e kérvény mellett Kondor István titkár. Palásti, Riszner. Ocskay hivatkozva a város szegénységére ellenzi, Faschler polgármester Herald mellett szólal föl, ezt pártolja dr. Bangha István is. Döntés azonban nem történt, mert a költségvetés lejárta lévén, újabb cikkely nem csatolható hozzá, s a kérvény tárgyalása így elnapoltatott.

Karácsonyi ünnepélyek. Az isteni szeretet e magasztos ünnepén a szeretet megnyitja a jótévkök szívet és erszényét és adakoznak, hogy a megváltás e dicső napján enyhíthessék a nyomor és áradjon el minél szélesebb körben az öröm. A jótékonyágáról közismert ker. négylet a szegény kis árvaknak minden esztendőben díszes karácsonyfát készített, és az ünnep előestéjén meggyullad a sok gyertya fény, s az így megvilágított díszteremben ünnepély kíséretében ének és szavalatok váltakozó műsora mellett van az ajándékok kiosztása. Ilyen szívmelő ünnep folyt le most is az árvaházban, előkelő közönség töltötte meg a termet, s az ajándékokat maga az elnök. Ő mélt. Thuróczy Vilmosné, csillagkereszteshölgy osztotta ki. A közönség kedves benyomásokkal távozott. — *A megyei kórház elmebetegei* pedig d. u. 4 órákor tartották meg. Ez a legszomorúbb ünnepély. Az elborult elméjű emberek látására elszorul a szemlélő szíve, és mégis csak méltányolni tudjuk azon urak és urnők fáradozását, és áldozatkészségét kik még azoknak is iparkodnak örömet szerezni, akik már nem tudnak igazán örülni: Amazok élen, mondaniuk is felesleges, hogy az igazi emberbarát, dr. Biringer Ferenc, kórházi igazgató áll. — *Novákon.* A „F. M. K. E.“ nyitrai nováki kisdudóvó intézetében f. évi december hó 18-án tartott meg a szokásos karácsonya ünnepély, díszes és nagyszámú közönség jelenlétében. A kicsinyek a kath. népiskola II. sz. tantermében gyülekeztek s innen Czinczikné Nyorosoczky Anna óvónő vezetése mellett, 56-an, „Kinyitott a magas égnek“ című dal éneklésével az ovodai terembe vonultak. Nagy volt a meglepetésük, midőn megpillantották a gyönyörűen feldíszített karácsonyfát, melynek fényé megváltozott sugárzott vissza az örömtől reppen kicsinyek piros-pozsgás arcáról. Az óvónéni fáradatlan kezei tettek oly széppé, hogy Jezuska esillogó és gazdagon megrakott fájával, a védszárnyai alatt szeretetét és gyöngédséget, mint melengető napugárt élvező apró növénykeinek örömet szerezzen. A kicsinyek előbb egy imaszóval dalt elénekelték, közülök négy gyermek lépett elő s alkalmi versikékkel üdvözölték a karácsonyfát s a jótékonyágot gyakorlók szeretetét. Ezután Czvincsek Endre helybeli segédlelkész úr állt föl s a jelen voltak osztatlan figyelme mellett szép beszédet mondott, melyben kiemelte, hogy a keresztény világ alig találhatott volna föl szebb és magasztosabb ünnepélyt, mely gyöngédebben és találó abban fejezné ki azt, amit jelképezni akar, mint a karácsonya ünnepély. Most a kicsinyekhez fordulva mondá: „Ti kis gyermekek őrizték meg egész életetekben át azt az ártatlan érzést, mely leiketeket a jó Jezuskához lehetőleg hasonlítóvá teszi“. Továbbá köszönetet mondott mindazoknak, kik a karácsonya-ünnepély megtartását adományaikkal lehetővé tették, valamint az intézeti óvónének, ki fáradságot nem ismerő módon ezen ünnepély megtartásán ez intézetben már 19-szer buzgólkodik. Mire a Jezuska-hozta ajándékok kiosztása következett, melyben ki-ki megkapta hasznos és mulattató tárgyait, édes cukros-süteményt és gyümölcsöt a kicsinyek közül. *Figyellő.*

Szabadelvé képviselőjelöltek Nyitra megyében hírlik, hogy ezek a hivatalos jelöltek: Nyitra dr. Rudnay Sándor, (állítólag felsőbb helyről jött parancs következtében, mert előbb elejteni akarták), Szenic Crausz István, Vágveese Emödy József, Vágújhely Vietoris Miklós, Verbó Fodor Kálmán póstyeni orvos, Nagytapolcsány dr. Szulyovszky Dezső, Galgóc legvalószínűbb Frideczky Thimót főszolgabíró, Privigye Csillaghy György, kívül szemben föllép Markhot Aladár szintén szabadelvé. — Érsekújvár, Zsámbokrét és Szakolcára még nem tudtak jelöltet fogni.

A nyitrai turbina-malom. Aujeszky József vár alatti malomtulajdonos, körülbelül 110 ezer korona befektetéssel egy legújabb szerkezetű „turbínával“ hajtott és „síkszítákkal“ ellátott henger műmalmot épített. E nagy munka folyó évi március 20-án kezdődött és most esztendőn december hó 22-én fejeződött be. E napon délután, mielőtt megindították volna a turbinát, mint jó katolikus emberhez illik, előbb beszenteltette az új malmot, hogy a jó Isten kegyelme és áldása, mely kísérte nehéz munkájában továbbra is vele legyen. A turbínára bocsátott víztömeg azonnal mozgásba hozta azt s vele együtt a már teljesen felszerelt dynamo-gépet is, mire kigyultak a villamos lámpák, úgy a malomban, mint a lakáson és az összes mellékhelyiségekben is, számra nézve 85 izzólámpa, de e jelenetre kigyultak az ott jelenlévő vendégek és munkások orcái is; a tulajdonos arcán pedig végig pergett a meghatottság és hála örömkönyei, hogy láthatja végre sok évi szorgalmas és kitartó munkájának gyümölcsét s már régen óhajtott ideáljának megvalósítását. A turbina nemcsak az új, hanem vízhiány esetén a régi malmot is fogja hajtani, s naponként egy vagon gabonát lesz képes megőrölni. Sok látogatója és bámulója van az új malomnak, mert a malom remek szerkezetét érdemes megnézni és tanulmányozni. Szívünkben kívánjuk Aujeszky urnak és családjának, hogy az új malomhoz fűzött reményeit a jó Isten teljesítse.

A nagytapolcsányi kath. legényegyesület december hó 26-án és január hó 1-én otthonában pénztára javára műkedvelői előadást rendez. Műsor. dec. 26-án: „Az igazság fele.“ Tarsadalmi színjáték 3 felvonásban az iparos ifjuság életéből. A Közp. kath. Legényegyesületben egymásután hatszor adták elő. Irta Erdősi Károly. Január hó 1-én: „A magyar nota“ Lampérth Gezatól. Szavalja Bukna István. „A kisiparos boldogulásának fő-feltételei.“ Felolvasás. Tartja Hanusz Zsigmond, állami elemi isk. tanító. „Szabadság, dicsőség...“ Ábrányi Emiltől. Szav. Pecho József. „Liszt. Rhapsodie hongroise Nr. 12.“ Zongorán előadja Franz Vilma okl. zongoratanító. „Dr. Kerekes.“ Bohózat 1 felvonásban. Irta Ney K. Fordította az esztergomi papnövények magyar egyházirodalmi iskolája. Mindkét napon az előadás kezdete 8 órákor.

A katonai papság névtára. Köszönettel vettük a közös hadseregbeli katonai papság 1905. évre izléssel kiállított névtárát. A tábori papság püspöke dr. *Belopotoczky Kálmán* felszentelt püspök, v. b. t. tanácsos, ezután következő rangban Bielik Imre tábori consistórium igazgató ezredesi rangban, pápai praelatus, nyitraegyházmegyei aidozár. A tábori papság (latin és görög szertartásuak) összes száma 150. Legnagyobb kontingens köztök a magyar, mely kerek 50 tagot számlál, beleértve a horvátokat a magyar korona területéről összesen 60 tag. Ez után következnek a csehek (25), morvák (22), horvát nemzetiségű (Magyarország és Ausztria területéről) 13, lengyel 10. Feltűnő kevés az osztrák német (5), ami főképp arra vezetendő vissza, hogy a németek saját nyelvükön kívül, ritkábban bírnak más nyelvet is, mar pedig az oly vegyes nyelvű anyagban, milyen a hadsereg, legalább két, ha nem három, sőt négy nyelvnek ismeretére van szükség. A magyar egyházmegyek következőleg vannak képviselve a hadsereg papsága közt: Esztergom 11, Szepes 6, Nyitra 5, Erdély, Zagráb és Kassa 4—4 taggal, Csanád 3, Gyulafehérvár—Fogarás, Kalocsa, Veszprém, Diakóvár és Zeng-Modrús 2—2 taggal. A többieket 1—1 pap képviseli, kivéve Eger, Sz.-Fehérvár és Szombathelyt, melynek papsága nincsen képviselve. — A más vallásuak közül van összesen 9 gör. keleti, 4 reformatus és 4 ágostai hitv., valamint 3 török.

Lapunk t. munkatársainak és minden olvasónknak boldog ünnepeket kívánunk.

A nyitrazsámbokréti járás-orvosi állást dr. Petrikovits Kálmán, zay-ugróci kórorvos kapta meg, kihez mint lapunknak írják a messze vidék betegei is csoportosan özönlének, egyrészt azért, mert a jelentkező betegekkel nemcsak úgy „foghegy“-ről beszél, mint azok a bizonyos jelöltek, kik orvosi ismereteikkel visszaélve, hivatásukat üzletnek nézik, hanem azért is, mivel dr. Petrikovits Kálmánnak hosszú és sokoldalú kórházi gyakorlata, tudománya és sikeres eredményei messze ismertté tették a nevét. Nyitrazsámbokréti tehát gratulálhat önmagának, hogy nemcsak szülöttjét, hanem az orvosi tudományok jelesét is tisztelheti dr. Petrikovits Kálmánban.

Uj ipartelep. A felsőmagyarországi posztógyár részvénytársaság Csacán, mely 1.800.000 korona alaptőkével s 9000 egyenkint 200 kor. részvényből áll a jövő tavasszal üzembe jön.

A nyitrai esküdtbírószág 1905. évi névjegyzéke. (Rendes tagok.) Folytatás. Huszár Imre Komjáth, Huszár István Nyitra, Jeszenszky István Csejthe, Jokel Adolf Nagy-Ker, Jurenka Samu Miava, Kasiczky Vilmos Privigye, Kasperek Károly Miava, Kaufmann Adolf Szenic, ifj. Kedrovics János Nadlány, Khon Gyula Póstyén, Khon Rezső Nyitra, Kittler Róbert Krenacs, Klein Károly Nagy-Bossány, Klein Lajos Érsekújvár, Komáromy Karoly Nagy-Surány, Kontsek István Kis-Próna, Korab József Korlátok, Koreszka István Dojes, Koronthály Lőrinc Vágújhely, Kosztelec Edé Érsekújvár, Kovács Gyula Alsó-Szöllős, Kovalik Bódogh Lap.-Gyarmath, Kórmives István Póstyén, König Henrik Tardoskéd, Krachua István Gerecesér, Krajcsovicz Ferenc N.-Tapolcsány, Krajcsovicz Lajos Drahóc, Krausz Vilmos Nyitra, Kropácsy János Banka, Kubinyi Jenő Lakács, Lacsny Pál Vágújhely, Lamparter Rezső Felső-Elefánt, Lang Károly Galgóc, Lang Rezső Vágújhely, Lange Gyula Érsekújvár, Lányi Pál Komjáth, Lányi Vilmos Sándor Vágújhely, Lapka Ágoston Érsekújvár, Leidenfrost Gyula N.-Bossány, dr. Leimdörfer Géza Vágújhely, Lelkes Zsigmond Nagy-Rippeay, Loschitzer Mór Vradist, Mahrer Simon Rattócz, Majthényi Janos Nyitra-Novák, Malinszky Rezső Érsekújvár, Martényi Sándor Szenicz, Mayer Vinbald Szakolca, Mednyánszky Imre Luka, Michuay Albert Dojes, Miták Arthur Szakolca, Molitor Ferenc Bucsány, Moré József Nagy-Surány, Moys József Chinorán, dr. Natzler Miksa Szenicz, Novotny Vilmos Nyitra, Offenberger Samu Nyitra, Ordódy Ferenc Nyitra, Ottinger Lajos Vágsellye, Palkó Ernő Nyitra, dr. Papanek Lajos Holics, Pichler Zdenko Sarló-Kajsa, dr. Petrikovics Aladár Nagy-Tapolcsány, Polák Miksa Nyitra, Quitt József Elecske, Raeskovics István Tótmegyer, Rajnoha Mihály Ó-Szép-lak, Ray József Divék, Reichenthal Emil Érsekújvár, Reiszal István Ny.-Zsámbokréti, Reiszmann Dávid Nyitra, Rónai Adolf Póstyén, Ronchetti Oszkár Nyitra, Rosenthal Lipót Nagy-Bossány, Rosenthal Izidor Privigye, Róth Edé Vigvár, Rozáry István Galgóc, Sadlon Károly Nagy-Bossány, Saskó Károly Brezova, Schenk Gyula Komjáth, Schlesinger Lajos Eözdöghe, br. Schmertzinger István Köpös, Schneider Ignác Tornócz, Schrank Samu Tardoskéd, Schulteisz József Nagy-Surány, Schultz Adolf Nagy-Surány, Schultz Edé Nagy-Eörvisty, Schwartz Henrik Érsekújvár, Schwarz Manó Szenicz, Schwarz Márk Galgóc, Schwitzer Sándor Nagy-Surány, Schwitzer Simon Vágmedence, Simkó Alajos Nagy-Surány, Singer Áramin Alsó-Veszténicz, Singer Mór Nyitra, Singer Sándor Privigye, dr. Skarniczal Gyula Galgóc, Skoluda Rezső Nyitra-Németi Skublics József Vigvár, dr. Sonnenfeld Berauth Vágújhely, Sonnenfeld Edé Vágújhely, Spinka Sándor Korlátok, Spitzer József Nyitra, Sporzon Ernő Privigye, Steiner Albert Galgóc, Steiner Miksa Érsekújvár, Steiner Samu Merőcze, Stenhübl Antal Németpróna, Stöger Károly Moraván, Strasser Ágoston Póstyén, Subert István Szenicz, Susztek Ambrus Nyitra, dr. Szabó Samu Nyitra, Szaszak István A-zós, Szathmáry Gyula Malomszegh, Szelenyi Miklós Szelőcze, Szentgyörgyi József Csornok, Szirányi Géza Czabaj, Szlamka Pál Chinorán, Szlamka Rezső Nagy-Tapolcsány, Szold Jakab Szilád, Szpál Mihály Galgóc, Sztudinka Edé Alsó-Vásárd, Szunyogh Vilmos Alsó-Zelle, Szvaty Márton Szottina, dr. Szvaty Pál Szenicz, Tarasovicz János Nagy-Surány, dr. Teller Dávid Érsekújvár, Tejfalussy Jenő Verbó, Tenczer József Németpróna, dr. Terstyánszky Géza Galgóc, ifj. Tomaschek János Nyitra, Tombor Kornel Nyitra, Trnovszky János Szenicz, Trunkat Antal Galgóc, Uzeitig József

Nyitra, Vagyon István Szenicz, Veczkó Béla Érsekújvár, Verő Sándor Nyitra, Völgyi Márton Szenicz, Wágner Mihály Nagy-Bossány, Wágner Sándor Kovarcz, Wamberger Benő Ny.-Zsámbokréth, dr. Weill Zsigmond Privigye, Weiner Károly Kismodró, ifj. Weisz Dávid Nyitra, Weisz Hermann Privigye, Weisz Izidor Királyi, Weisz Miksa Nyitra, Weisz Samu Nyitra, Weisz Vilmos Nyitra, Wertheimer Ignác Galgócz, Winter Miksa Holics, Winter Zsigmond Érsekújvár, ifj. Wohlstein Vilmos Krencz, Wolner Jakab Verbócz, Zámory Ferenc Komjáth, Zatkovics Alajos N.-Tapolcsány, Zelinka Emil Nyitra, Zhorella Károly N.-Tapolcsány, Zsiska József Szenicz, Zwebner Zsigmond Galgócz.

Póttagok valamennyien Nyitráról: Árpássy Imre, Babóthy Olivér, Baicsa János, dr. Bangha István, Borecsányi Ágoston, Braunsteiner Mihály, Crausz István, Csérnyák József, Dombay Hugó, Einczinger József, Engel Mihály, Erdei Bertalan, Feitscher Ernő, Felix Rezső, Felsner Jónás, Freund Gyula, Fuchs Zsigmond, ifj. Gisser Gyula, Guth Izidor, Halecius József, Halmay József, Hamburger Gyula, Hanusz Antal, dr. Havas Armin, Herverth János, Hinfner János, Hirsch Mór, Hirschfeld Hermann, Jánoska János, dr. Jelinek Miksa, Juhari Károly, Juhász Sándor, ifj. Köck Antal, Kramár Vilmos, Kramer Sándor, Kubinyi Endre, dr. Lakits István, Lika János, Lotter Károly, Lőrinczy Gyula, Merkáder Ede, Messinger Miksa, Mész Sándor, Metzger Ede, Nahlovsky János, Neugebauer Nándor, Neumann Bernáth, Neumann József, Nikl Mihály, Ott András, Paschek Viktor, Pauer János, Pécs Ferencz, Pollák Izidor, Pulz Keresztély, Quitt Zsigmond, Raekovics Pál, Rencz László, ifj. Reymann Venczell, Sarlay Ádám, Scherk Kálmán, Schiller Henrik, Schönfeld Salamon, Seeber Vincze, Sulgan András, Stift Gyula, ifj. Streihammer Antal, Szabó I. Szlanics Lajos, Szurmay József, Sztranzky Gyula, Taussig Ignác, Tóifel József, Vass Mór, Velcsey József, Weisz József, Zobel Gyula.

A papradnói ifjuság f. hó 24-től kezdve 14 napon át az iskolaépületben „A megtért bűnös” című karácsonyi játékot ad elő. Az előadás kezdete esténként 8 órakor. A tiszta jövedelem a papradnói r. kath. templomban ujonnan építendő orgona javára fordítatik. Beléptidij tetszés szerinti adomány, melyet a Vágvölgyi Lapban és a Nyitramegyei Szemleben nyugtáznak.

A nyitra-lévai vasut érdekeiben f. hó 20-ára összehitt vasuti bizottsági ülést a főispán közbejött akadályok miatt dec. 30-ára halasztotta.

Kétértelmű válasz. *Marhakereskedő* (egy paraszthoz). Sok ökör volt a tegnapi vásáron? — *Paraszt:* Azt nem tudom, mert én nem voltam ott.

Apa (a kis fiához): Voltál reggel a fogorvosnál? — *Fiu:* Igen. — No és nagyon kiabáltál? — Egy cseppet se. — No ez nagyon szép. Itt van egy hatos azért jutalmul. No de mond meg nagyon fáj? — Nem, legkevésbé. — Hogy lehet az? — Hát a fogorvos nem volt otthon.

A leégett és bedőlt kisucza-ujhelyi templom újjáépítésére legújabbán a következők adakoztak: Szecsánsszky J. esperes, Rakova 30 k., Dr. Brezsny J. Zsolna, Dr. Kmetz J. Kisgaram, Savrnoch P. Amerika 10-10 k., Simoncsics J. Szoblahó 40 k., Gyuresánsszky D. Zákopce, Gáspár L. Dlhépole, Liskófalvi Plebánia hív., Irgalmas nővérek Zsolna 20-20 k., Hartel J., Sediba J. Bolessó, Tomanóczy L. Ribény, Marschalkó A. Garamkürtös, Hromada A. Biellipotok, Tagányi A. Vítenc, Kosik L. Ciffer, Wohlman J. Nemetpróna, Irgalmas nőv. Moson 2-2 k., Baross V. Sztrecsnó, Blunár J. Zliechó, Stefanica J. Krivá, Gramantik J. né Privigye, Fehér J. Ebed, Plebánia hivatal Bpest, Alsóviziváros, Pihoda P. Búrszentmiklós, Jakab B. Bécs 5-5 k., Schelling J. Potvik 8 k., Borodács E. L.-Tepliska 2-98 k., Machovich J. Korpona 4-50 k., Bazzik E. L.-Lúcsky 7 k., Czeizel J. Tuzsina, N.-Apponyi Deo notus, Sztriszovszky P. Szepescentfalva, Dziák B. Szomolnok, Pariza Sz. Bártfa, Szölgvény J. Bpest 4-4 k., Bakics J. Cseszte 67 k., Bezák Gy. Szolcsán 14 k., Strbány J. N.-Szalatna 16 k., Kúgyelka A. Zolyommiklósfalva 6 k., Mihályfi J. Vizsolaj 8-20 k., Steklács N. Vigvár 12 k., Győri növendékpapok 6 k., Pécsi növendékpapok 7-40 k., Ligday J. Köpösd, Jablonkai Deo notus, Komora J. Rutka 3-3 k., Hradil J. Bakabánya 25-40 k., Urvay F. L.-Szentersébet 8-20 k., Koszika K. Némétlipes 10-60 k., Irg. nővérek Bpest VI. 15 k., Özv. Hervert Antalné

Nyitra 30 k., Krusánsszky J. Rendves 5-60 k., Dubnický Béni, Stepanek F. Schefesik Ignác, Temesvár 14 k., Ferencendi zárda Érsekújvár 4-10 kor. — A templom javára intenciókat vállaltak: Szilvássy J. Tiszanána, Ludaser S. Mezőtárkány, Russel K. és Dr. Hám A. Kolozsvár. — Nemesszívú jötevőinknek ez áldozatkész-ségét fizesse vissza ezerszeresen a bothlelemi kis Jézus, kinek szent hajlékára azt áldozni szivesek voltak. Kelt Kiszucsaujhelyen, 1904. december hó 20-án. Szmda Kálmán esp.-plebános.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet. 11-26

CSARNOK

Adatok a nyitrai papnövelde történetéhez.

I.

A papnevelés első nyomai a Seminarium megalapítása előtt.

A papnevelés első nyomai az egyházmegye területén évszázadok mulva teljesen elhalványultak, úgy hogy csupán a tridenti zsinat után találunk némi adatokra.

Az első adat a Gusztinyi-féle vizitációban található, mely szerint 1575-ben *Poklosthóy Farkas Máté* sághi prépost Hontmegyében, ki beneficiumból elüzetett a törökök által, 1000 frtot tett le egy növendék nevelésére a bécsi „Archigymnazium”-ban, azon célból, hogy az a nyitrai egyházmegye területén működjék, két évig azonban előzőleg a sághi plébánián lelkészkedni tartozott. A növendéket mindenkor az illető sághi prépost szemelte ki, ennek nem léteben a nyitrai káptalan. Ha Bécsben a káptalan az illetőt elhelyezni nem tudná, akkor jogában áll a *krakói* egyetemre küldeni őt.

Az alapító elüzetvén javadalmáról nyilván Nyitrán telepedett le és így akarta a vendégszerető egyházmegye és püspök iránt halálját kifejezni.

Vajjon meddig fordított ez összeg rendeltetési céljára bizonytalan; mert a XVIII. század közepén már 2600 frtra emelkedett s kamatai „ösidóktól fogva” jelesebb növendékek jutalmazására fordítottak a nagyszombati egyetemen; hol a nyitrai növendékek neveltek, migem 1764-ben megalapítottván a nyitrai papnevelő intézet mostani alakjában, ennek tőkéhez csatoltattak.)

A nyitrai püspökök közül Telegdy János (1619-44) volt az első, kinek papsága neveltetésére vonatkozó tetteit, jegyezték fel okmányaink. Ez ugyanis Nyitráról való visszavonulása előtt az utolsó évben (1643.) látván, hogy „egyházmegyéje

paphiányban nagyon szenved” 15000 frtot tett le *hat* nyitrai növendék számára a bécsi Pázmáneumban; azonkívül odaajándékozta ezen a címen a nagyszombati jezus-társaságának egyik nagyszombati „kő” házat, mely később a „Collegium Rubrorum” című házba bekebeleztetett, midőn a Telegdy-féle növendékek Nagyszombatba helyeztetek át.

1764-ben ezen összeg visszatérttetett a nyitrai papnöveldeinek, midőn a püspök növendékeit visszahívta, de a házról nem tesz említést a vizitáció. A Telegdy-féle alapítványt 1804-ben már Pesten találjuk a központi papnöveldeben, hol a mostani 6 nyitrai növendék a régi Alumni Telegdiani-k.

A növendékeket a nyitrai káptalan vette fel, minthogy a püspök rendszerint távol volt; de a főpásztor ajánlatára.

Telegdy azon jóslatszerű kijelentést teszi alapító levelében, mely a XVII. század közepén felette jellemző: „Ha pedig, amitől Isten óvjon, a Jézus-társaságnak Magyarországból és Ausztriából ki kellene menni, akkor a nyitrai káptalan fordítsa az összeget a növendékek nevelésére és visszatérvén a Jézustársaság, ismét ennek térítse vissza a pénzt.”

Végül mint Nyitrára vonatkozó adatott, fel-mlítjük, hogy Erdődy Pálffy Tamás nyitrai püspök Kassán alapított papnövelde 1678-ban, volt (egri) egyházmegyéje számára. A papnövelde szt. Lászlórol volt elnevezve. 2000 frtot tett le alapítványul, melyből 12 növendéket kellett eltartani. A püspök csak azt tartotta fen magának, hogy e növendékek közül évenként 2-3-at azon egyház megye területén applikálhasson, melynek történetesen püspöke (tehát *akkor* Nyitrán) a többit az egri püspök applikálhatja. (Liber Regius XVI. köt. 403. l.)

A növendékek legalább is logikára vétettek fel: azonkívül megkívánja az alapító, hogy legalább három évig a nyitrai egyházmegye területén működjének, s megelégszenek olyan helylyel és olyan plébániával, aminőt nekik ad, s három év lefolyása előtt sem valamely rendbe be nem lépnek, sem pedig püspöki elbocsátó level nélkül más egyházmegyébe nem távoznak: mely ígéretet esküvel is kellett megerősíteni. — Ezeknek egyikéről, anélkül hogy nevét is említene, állítja Rimelyi, hogy 1652-ben a „rácok” által hitéért megöletett. (Hist. Coll. Pázmániani 94. lap.) Ezen esküformát már Pázmány Péter írta elő alapító levelében 1619-ben, melyszerint még a költségeket is visszatéríteni tartoznak.

(Folytatás köv.)

1) Gusztinyé-féle vizitáció a nyitrai püspöki levéltárban. 92. sz. 553. l.

Kitünő

minőségű

„Togo”

száj- és fogviz a fogak ápolására, jobbat nem ajánlhatunk.

Egyszeri próba meggyőz mindenkit. Használati utasítás mellékelve.

Kapható: **EINCZINGER JÓZSEF** és **TSA** fűszerkereskedésében Nyitrán.

Üzletem megújítása céljából azon előnyös helyzetbe jutottam, hogy a t. gyászoló közönség részére, két gyászkoosimon kívül egy

üveges, disz-halottas kocsit

sikerült beszereznem, mely ugy helyben, mint vidéken a t. gyászoló közönségnek a legjutányosabb áron rendelkezésére áll.

Özv. Köck Istvánné

Első Nyitrai Temetkezési Vállalata.

(Alapított 1824-ben.)

10-12

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Villámfény (Blitzblank)
(Szappan-homok)

Kitüntetve az 1903. hamburgi kiállításon nagy arany éremmel és tiszti kereszttel.

Legujabb, legcélszerűbb és legolcsóbb tisztogató és súrolószer.

Nélkülözhetetlen a háztartásban, irodákban, gyárakban, étkezdékben stb. Egy pillanat alatt eltávolít tinta, festék, kátrány-foltokat stb.

Pénz, idő, munkamegtakarítás.

Egy nagy, eredeti csomag ára 16 fillér. Aki a „Villámfényt” csak egyszer használta, többé nélkülözhetetlennek találja.

Villámfény kapható: **Latzer Jónás-nál Nyitrán.** Elárúsítók kerestetnek.

Utánzásoktól óvakodjunk! — Törvényesen védve.

Aranyérem Brüsszel 1898. Aranyérem Brüsszel 1898.

Aufsberg C. gyógyszerész mosdóviz-adagja SYRY.

Ezerszeresen bevált. Két késhegynyi adag naponként a mosdóvizbe keverve az arc és kéz-bőrt eszhatatlanul rózsásfehérre változtatja, üde-íjává és bársonypuhává alakítja. Bőrtisztítálatanságok (bőratka, szepő, bőrdara stb. nem létezik többé.) A SYRY a legjobb és legolcsóbb szepítőszer. — Teljesen ártalmatlan. — Egy dohoz (hetekre elegendő) ára 20 fillér. — Több száz nem kért elismerő levél. — Kapható Latzer Jónásnál Nyitrán.

K C POPOFF
a legjobb **TEA** a világon.

Kizárólag csakis eredeti orosz csomagokban kapható.

Tessék a címre figyelni!

VAJDA J. butorgyári raktára

Nyitrán, Párutca 22.

Legjobb bevásárlási forrás!

Legjobb bevásárlási forrás!

Ajánlja dús választékú, szilárd és száraz anyagból készült **háló, ebédlő, uri szoba, szalon és iroda berendezésekből álló**

RAKTÁRÁT

valamint vas és rézbutorait és saját készítményű kárpitozott butorait

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, **jutányos áron.**

Tessék a címre figyelni!

Himző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff- VARRÓGÉPEIT

ajánlja **SZLÁVIK KONSTANTIN**
Nyitra, Plébánia-utca 4. szám.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — **acél-aikatrészekből** állanak az utolsó csavarig.

Erős anyagok feldolgozására, mint **ipari gépek** első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok. —

Javításokat elfogadok.

Szlávik Konstantin

Kiváló tisztelettel

mechanikus, optikus.

Árjegyzék ingyen.

HIRDETMÉNYEK a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” részére jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban Nyitrán, Papnevelde-u. 9.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal, ***

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal, ***

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágya féléket**, azonkívül

Rézgálicot (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„**HUNGÁRIA**” mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Nyitra legujabb és legmodernebb üzlete VEREBÉLY GÉZA NYITRA, Vármegye-utca 16.

Itt az emberiség legszebb ünnepe: a karácsony! Vásároljunk ez alkalomra családunknak, rokonainknak, barátainknak és alkalmazottainknak csak hasznos és szükséges cikkeket.

A nagy karácsonyi vásár kezdetét vette s tisztelettel kérem a n. é. közönséget kegyeskedjek bevásárlásait saját érdekében mielőbb eszközölni, hogy szükségletét minél nagyobb választék és pontos kiszolgálás alapján szerezhesse be.

Felette alkalmas, jó, szép és olcsó karácsonyi ajándéktárgyak.

6 személyes asztalteríték tiszta lenből K. 7.25, 8.85, 9.20 s feljebb

12 személyes asztalteríték K. 15.20, 18.— s feljebb

6 személyes kávésteríték K. 4.50, 6.70, 7.40, 9.30 s feljebb

12 db tiszta vászon zsebkendő K. 4.60, 5.40, 6.20.

Férfi és női fehérnemű, nagy választékban, igen jutányos árakban.

Női sifoning kézi himzéssel K. 2.80, 3.40 feltűnő olcsó árak.

Női ing Siegl-féle vászonból, igen díszes kézi himzéssel.

K. 6.20, 6.40 feltűnő olcsó árak.

Női és gyermek kötények, voil, batizst, lüszter és klotból, különféle szabás, kiállítás és minőségekben.

Fehér és fekete csipke kendők és sálók.

Selyemfejkendők, berlini kendők, zsenília sálók.

Férfi nyakkendők, nyakkendő tűk, kezelőgombok, solingeni zsebkések legujabb kivitelben s dug választékban.

Női, férfi és gyermek kötött, szövött és béltelt bőr keztgük.

Szabott árak: a kereskedelmi tisztesség alapja.

Francia Voile de laine 1 mtr K 1.12
Voile de Japán 1 mtr K. —.60
Francia selyem batizst 1 m. K —.52, 62 fill.
" „Tosca“ batizst 1 m. K —.44 legujabb!
Jó mosó voil 1 m. K —.44, 52 fill.
la Cosmanosi voil 1 m. K —.60, 64, 68, 70 fill.
Jó mosó barchet 1 m. K —.45, 50, 68, 70 fill.
Tennis flanellek 1 m. K —.46, 54 fill.
1 ruha 7 mtr. jó mosó voil 3 K és 3 K 60 fill.
1 " 8 " " " " 3 K 40 f. és 4 K
1 " 7 " jó mosó barchet K 3— K 3.40
1 " 8 " " " " K 3.40 K 3.90
6 női ingre alkalmas, igen jó, tartós 1 vég (15 mtr)
Schroll-vászon K 8.60 és K 10.—

Kitűnő paplanok, csipke és szövet függönyök, asztal és ágyterítők stb.

Angol és francia női ruha és bluzkélme különlegességek.

A cég melegen ajánlja saját utasítása szerint készült, eddig bármely néven elnevezett minőségeket felülmuló

„TÜNDÉRVÁSZNÁT“

(PAMUTFONÁL),

mely ágyneműekre és női ingekre felette alkalmas. 3 minőségben van raktáron:

!! I-ső minőség 1 vég 23 méter 82 cm. széles K. 17.50 !!
!! II-ik " 1 " 23 " 82 cm. " K. 15.30 !!
!! III-ik " 1 " 23 " 82 cm. " K. 13.20 !!

E kitűnő, tündéries szépségű vásznat kizárólagosan csak fenti czégnél lehet beszerezni, miután a gyáros erre szerződésileg kötelezve van.

Minden egyes cikken a legolcsóbb szabott ár van feltüntetve, miért is kérem a n. é. közönséget, kegyeskedne a céltalan alkudozást mellőzni.

Készpénz fizetésnél 3% pénztári engedmény.

**Ugyanitt jó házból való keresztény fiatalember
gyakornoknak felvétetik.**

Egy jó házból való fiú **tanonc**nak azonnal felvétetik **Freissberger Victor fűszerkereskedésében Nyitrán.**

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.